

In memoriam Kánnár János

Írta: Rácz István

Életének 56. évében, 2024. január 13-án elhunyt Kánnár János, fizikus, aki pályájának elején, tizenkét éven keresztül az egykori KFKI Részecske és Magfizikai Kutatóintézet (RMKI) Elméleti Osztályának tudományos főmunkatársa volt. János Nagykanizsán, 1967. július 24-én született. Kiváló feladatmegoldó képessége már középiskolás korában kitűnt. Negyedévesként a matematika és fizika OKTV-n 9. és 11. helyezést ért el. Emellett kétszer megnyerte Középiskolai Matematikai Lapok kísérleti fizika pontversenyét is. Mindezen eredmények alapján felvételi nélkül kezdhetette meg felsőfokú tanulmányait az ELTE fizikus szakán, melyet évfolyamának egyik legjobbjaként, minden tantárgyból jeles eredménnyel végzett el. Negyedévesként az általános relativitáselmélet szingularitástételeihez kapcsolódó probléma megoldását tartalmazó első cikkére fél éven belül a nemrégiben Nobel díjat kapott Sir Roger Penrose is hivatkozott. Ezen eredménye és a kapcsolódó előadása alapján ötödévesként különdíjjal kiegészített első helyezést ért el az OTDK elméleti fizika szekciójában. Ezt követően a diplomadolgozatához és a posztgraduális képzéséhez tartozó kutatómunkáját is az RMKI Elméleti Osztályán végezte. Doktori dolgozatát, melynek címe „Téridőszingularitások vizsgálata az általános relativitáselméletben és az Einstein-Cartan-elméletben”, 1995-ben védte meg. Figyelemre méltó korai eredményeinek köszönhetően a PhD fokozat megszerzését követően szinte azonnal a Garchingban található Max Planck Intézetbe, akkoriban Európa legkiemelkedőbb gravitációfizikai csoportjába kapott meghívást DAAD ösztöndíjjal. Később a csoport posztdoktori ösztöndíjának támogatásával részt vett az akkor Potsdamban megalapított Einstein Intézet kialakításában. A Németországban töltött három év alatt - több más probléma vizsgálata mellett - az akkori matematikai relativitáselméleti egyik legnehezebb problémájának megoldásában is részt vett, Helmut Friedrich-chel együttműködve. Ez az aszimptotikusan sík téridők térszerű és fényszerű végtelenjeinek geometriai összeillesztésének vizsgálatát, valamint az ilyen típusú téridők geometriai és fizikai jellemzését jelentette.

Jánost a potsdami Einstein Intézetben töltött tudományos eredményekben sikeres három év után ott is marasztalták, de a világ bármely más kutatócsoportjában tárt karokkal fogadták volna. János azonban hajthatatlan volt, haza akart jönni. Azt mondta, családot szeretne és azt csak itthon, Magyarországon tudja elképzelni. Egy OTKA posztdoktori pályázat keretében tért haza, hogy itthon is kutathasson. Az elkövetkező években János megtalálta élete párját, Tóth Katalint, akivel, valamint két, később született lányukkal, Eszterrel és Katalinnal, rátalált arra a családi boldogságra, melynek reményében hazatért, és amely élete végéig meghatározó boldogságforrást jelentett számára. Ugyanakkor az OTKA pályázati állásához kapcsolódó kutatási időszak meggyőzte, hogy leendő családját itthon nem tudja eltartani az akkori tudományos kutatói státusszal járó fizetésből. Így bármilyen nagy veszteség is volt a tudományos közösségünk számára, a versenyszférában keresett megfelelő jövedelmet biztosító állást. Először a Nokiánál dolgozott, majd több más nagy nemzetközi cég munkatársa is volt, mint az SAP, majd a GE Healthcare, ahol orvosi műszerek szoftvereinek korszerűsítését végezte. Mindenütt nagyon hamar felismerték tehetségét, ezért különféle, új technológiák fejlesztéséért felelős csoportok munkáját irányította.

Jánost tizenhat éves kora óta ismertem. Középiskolában és később az egyetemi évei alatt tanára, később MSc és PhD témavezetője voltam. Kiemelkedő képességeihez szerény, mindig segítőkész, ugyanakkor hihetetlenül összeszedett jellem párosult.

Mindannyian, akik a kollégái, barátai lehettünk, szerencsések voltunk, hogy ismerhettük.

Emléke örökké velünk marad.